

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	อาชีพการทำเครื่องประดับเงินของชนเผ่ากะเหรี่ยง หมู่บ้านวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอเถลี จังหวัดลำพูน
ชื่อผู้เขียน	นางสาวมีพร ปริญญาพล
ศึกษาสาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาอาชีพศึกษา
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มนูญ สุติลา ประธานกรรมการ อาจารย์ ดร.แสนย์ สายสุภลักษณ์ กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปภัสสร ผลเพิ่ม กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและกระบวนการทำเครื่องประดับเงินของชนเผ่ากะเหรี่ยง และเพื่อสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับอาชีพการทำเครื่องประดับเงินของชนเผ่ากะเหรี่ยง หมู่บ้านวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอเถลี จังหวัดลำพูน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต ซึ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้นำกลุ่มหรือผู้นำหมู่บ้านชาวเขาหมู่บ้านวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอเถลี จังหวัดลำพูน จำนวน 2 คน ตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพการทำเครื่องประดับเงินจำนวน 2 คน และผู้ประกอบอาชีพการทำเครื่องประดับเงินหมู่บ้านวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอเถลี จังหวัดลำพูน ที่ประกอบอาชีพมาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 10 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบและสมบูรณ์แล้ว นำมาวิเคราะห์และเชื่อมโยงประเด็นต่างๆ เพื่อรวบรวมและสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของชนเผ่ากะเหรี่ยง โดยการบรรยายเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษารูปได้ ดังนี้

ความเป็นมาของชนเผ่ากะเหรี่ยง หมู่บ้านวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอเถี่ จังหวัดลำพูน พบว่า หมู่บ้านวัดพระบาทห้วยต้ม ตั้งอยู่ ตำบลนาทราย อำเภอเถี่ จังหวัดลำพูน เริ่มตั้งชุมชนครั้งแรก โดยมีชาวกะเหรี่ยงที่ศรัทธาในพระพุทธศาสนาและครูบาชัยยะวงศาพัฒนาที่ออกเผยแผ่พระพุทธศาสนา ไปยังที่ต่างๆ ได้ติดตามกับครูบาวงศาพัฒนา เพื่อมาทำบุญและเพื่อนับถือศาสนาพุทธ

กระบวนการทำเครื่องประดับเงิน พบว่า วัตถุประสงค์หลักที่ใช้ คือ เม็ดเงิน โดยมีพ่อค้าคนกลาง จะเป็นคนนำมาให้ พร้อมกับลวดลาย อุปกรณ์ในการทำเครื่องประดับเงิน จะแบ่งได้เป็นประเภท ดังนี้ อุปกรณ์การทูป ได้แก่ ค้อนขนาดต่างๆ อุปกรณ์การขัด ได้แก่ แปรงทองเหลือง ตะไบ กระดาษทรายน้ำ อุปกรณ์การหลอม ได้แก่ เข็มหลอม แม่พิมพ์ ที่สูบลม อุปกรณ์การรีด ได้แก่ เครื่องสำหรับรีดแผ่นเงิน เครื่องสำหรับดึงแผ่นเงินให้ตึง อุปกรณ์สำหรับแกะลาย วิธีการหลอมเงินต้องนำเม็ดเงินไปเผาไฟให้ละลายแล้วเทลงแม่พิมพ์ทิ้งไว้ให้เย็น นำออกจากแม่พิมพ์ นำไปรีดให้เป็นแผ่น แล้วนำไปแกะลายตามต้องการ

การออกแบบลวดลาย พบว่า ชาวบ้านไม่ได้ออกแบบเอง พ่อค้าคนกลางที่นำเม็ดเงินมาให้ ทำจะออกแบบให้ ชาวบ้านจะเก็บลวดลายเหล่านั้น ไว้ เพื่อให้คนที่สนใจลวดลายดังกล่าวสั่งทำ ส่วนลวดลายเดิมของชาวกะเหรี่ยง สำหรับกำไรจะเป็นลายเกลียว คุ่มหูเป็นลักษณะปลายบาน สร้อยสำหรับห้อยคอเดิมชาวกะเหรี่ยงจะใส่ลูกปัด

โครงการส่งเสริม พบว่า มีเพียงโครงการเดียวเท่านั้น คือ เมื่อ พ.ศ. 2523 โดยการสนับสนุนของศูนย์พัฒนาชาวเขาจังหวัดลำพูน พัฒนาชุมชน องค์การยูนิเซฟและ โครงการสงเคราะห์เด็กยากจน โดยมีสมาชิกในโครงการจำนวน 18 คน ปัจจุบันไม่มีโครงการส่งเสริม เพราะชาวบ้านจะมีการรวมกลุ่มกันเพื่อการบริหารกันเอง

Independent Study Title	Silver Jewellery Occupation of Karen Group in Wat Phra Bat Huay Tom Village, Li District, Lamphun Province	
Author	Miss Meeporn Parinyapon	
M.Ed.	Vocational Education	
Examining Committee	Asst. Prof. Manoon Sutika	Chairman
	Lect. Dr. San Saisuphaluck	Member
	Asst. Prof. Pabhassorn Pholperm	Member

Abstract

The purpose of this paper were to study history and the process of silver jewellery making by the Karen in Wat Phrabat Huay Tom Village, Li District, Lamphun Province and to construct the body of knowledge concerning silver jewellery making. Instruments used in this research were an interview and an observation sheet. The samples consisted of two local leaders, two officials who worked for the organization that promoted a silver making occupation, and 10 silver makers who had been in this occupation more than 5 years. Approved and complete data were analyzed and integrated together with for building a body of knowledge of a Karen's occupation.

The results were reported in descriptive form as follows:

Wat Phra Bat Huay Tom Village locates in Na Sai Sub-District, Li District, Lamphun Province. The settle of the Karen community began by the Karens who had faith in Buddhism and Kru Ba Chaiwongsa Pattana, a famous monk who went to teach Buddhism to people in local communities. Some Karens followed the Monk back to Wat Phra Bat Huay Tom village and settled down there.

Silver granules were used as raw material in the process of making. The granules were brought to the makers by middle merchants. The patterns of silver jewellery had also been designed by the merchants. Equipment used for making the jewellery could be classified as the equipments used for striking, polishing, melting, rolling, and carving a pattern. The steps of making begins with melting silver granules, pouring into a block and waiting until the silver in the block got cool. The silver block then was taken out from the block and rolled to be a flat sheet. The silver sheet was carved and shaped as the design pattern needed.

As for designing the pattern, the Karens did not designed by themselves. The middle merchant who brought silver granules to them were the designers. The Karens had kept those designs for further use. However, the Karens also had their own traditional designs, for examples, the design of bracelets which were spiral and earrings which were open wide at the end. For the necklaces, they were used to be designed with beads; then silver was changed and used in stead of the beads later.

There was only one project concerning silver jewellery occupation promotion. This is to say that in 1980 the Karens were received help from Lamphun Hill Tribes Development Center, Community Development Center, and UNICEF with a total number of 18 people participating the project. At present this project was end and the Karens set their own group and run the business by themselves.